

Ο χαιρετισμός της Προέδρου του Τμήματος, Καθ. Κατερίνας Νικολάου, στην ορκωμοσία των αποφοίτων μεταπτυχιακών φοιτητριών και φοιτητών και των νέων διδασκτόρων τη 12η Ιουνίου 2025 αποτυπώνει το μόχθο και τα αποτελέσματα του πολυεπίπεδου ερευνητικού έργου που θεραπεύουν τα μεταπτυχιακά προγράμματα του Τμήματος.

Σε μια εποχή όπου παγκόσμιες κρίσεις διασταυρώνονται με πολεμικές συγκρούσεις, ρητορικές μίσους και την καθημερινή διάβρωση της δημόσιας μνήμης από έναν ατέρμονο καταιγισμό πληροφοριών, η μελέτη της Ιστορίας και της Αρχαιολογίας παραμένει κρίσιμο εργαλείο, ώστε να σκεφτόμαστε σε βάθος, να κατανοούμε το παρελθόν και να σχεδιάζουμε με υπευθυνότητα το μέλλον.

Οι δύο κλάδοι δεν είναι απλώς ακαδημαϊκά πεδία. Είναι εργαλεία ερμηνείας του κόσμου, μέθοδοι αποκρυπτογράφησης της εμπειρίας των ανθρώπων μέσα στον χρόνο. Η Ιστορία μάς μαθαίνει να αναγνωρίζουμε μοτίβα, να διακρίνουμε αιτίες από συμπτώματα, να εντοπίζουμε το ανθρώπινο κόστος και τις δυνατότητες μέσα από τις μεγάλες αφηγήσεις και τις μικρές, σιωπηλές ιστορίες. Η Αρχαιολογία, μέσα από το υλικό αποτύπωμα των κοινωνιών, μας καλεί να κατανοήσουμε πώς έζησαν, συνεργάστηκαν, αντιστάθηκαν και δημιούργησαν οι άνθρωποι του παρελθόντος – όχι για να τους εξιδανικεύσουμε, αλλά για να μάθουμε από αυτούς.

Τα μεταπτυχιακά προγράμματα του Τμήματος εκπαιδεύουν τις φοιτήτριες και τους φοιτητές στην έρευνα αιχμής και τους μαθαίνουν να αφοσιώνονται το παρελθόν, όχι για να το αναπαράγουν μηχανικά αλλά για να χτίσουν πάνω του κοινωνίες πιο βιώσιμες, πιο δίκαιες, πιο ανθρώπινες.

**Χαιρετισμός στους/στις αποφοίτους
των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος
της Κατερίνας Νικολάου, Καθηγήτριας Βυζαντινής Ιστορίας, Προέδρου
του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ**

Ορκωμοσία 12ης Ιουνίου 2025
Αμφιθέατρο Βιβλιοθήκης Φιλοσοφική Σχολής

Αξιότιμε κύριε κοσμήτορα της Σχολής μας, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, κυρίες και κύριοι καλή σας ημέρα.

Αγαπητές φοιτήτριες και αγαπητοί φοιτητές, αγαπητές και αγαπητοί μας νέες και νέοι συνάδελφοι, που βρίσκεστε στο επίκεντρο της σημερινής μικρής αλλά σημαντικής εκδήλωσης, καλωσορίσατε σε αυτό το όμορφο, μικρό αμφιθέατρο της βιβλιοθήκης της Σχολής μας.

Σε έναν χώρο συμβολικό για τη μελέτη με σκοπό την απόκτηση, την κατάκτηση της γνώσης, αλλά και τη γνωστοποίηση, τη μετάδοσή της, ανταμώνουμε σήμερα καθηγητές και καθηγήτριές σας, μέλη των οικογενειών σας, φίλοι και φίλες σας, διοικητικοί υπάλληλοι του Τμήματός μας επιφορτισμένοι με την γραμματειακή υποστήριξη των σπουδών σας, όλες και όλοι εδώ, για να χαρούμε κοντά σας αυτή την ξεχωριστή μέρα. Να σας συγχαρούμε για όσα κατορθώσατε και να γιορτάσουμε μαζί με τον καθένα και την καθεμία από εσάς την εισδοχή σας, ως εξειδικευμένων πλέον επιστημόνων, στον κόσμο των γνωστικών πεδίων που από κοινού τώρα πια υπηρετούμε.

Μετά τις προπτυχιακές σπουδές σας, ανεξάρτητα από το ίδρυμα στο οποίο αυτές ολοκληρώθηκαν, επιλέξατε να συνεχίσετε τις σπουδές σας στο Πανεπιστήμιό μας, στο αρχαιότερο και μεγαλύτερο πανεπιστήμιο της χώρας, το οποίο αναγνωρίζεται ως ένα από τα σπουδαιότερα εκπαιδευτικά ιδρύματα στον κόσμο λόγω της συνεισφοράς του στην εκπαίδευση, την έρευνα και την καινοτομία, με την Αρχαιολογία και τις κλασικές σπουδές να συμβάλλουν σε υψηλότερο βαθμό σε αυτή την κατάκτηση!

Εισαχθήκατε σε ένα από τα τρία, σε πείσμα των καιρών, δωρεάν παρεχόμενα, καταξιωμένα στην ακαδημαϊκή κοινότητα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Το περιεχόμενο και η σύνθεση τους έχουν υπαγορευθεί από επιστημολογικές αρχές, υπακούουν και υπηρετούν σύγχρονα ερευνητικά αιτούμενα, και είναι όλα πιστοποιημένα από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης, έχοντας λάβει εξαιρετική βαθμολογία κατά την πρόσφατη αξιολόγησή τους.

Σήμερα, αφού ευοδώθηκε η ολοκλήρωση των μαθημάτων και των απαιτούμενων δοκιμασιών, αποχωρείτε πλουσιότερες και πλουσιότεροι σε επιστημονικές γνώσεις και ακαδημαϊκές εμπειρίες, προικισμένοι και προικισμένες με πληρέστερη επιστημονική εργαλειοθήκη, έχοντας όμως και την επίγνωση, πως υπάρχει πρόσφορος δρόμος για νέες κατακτήσεις.

Αναμφίβολα, από την πλευρά σας, με την απαραίτητη συνδρομή και την αναντικατάστατη συμπαράσταση των οικογενειών και εν γένει των οικείων σας, καταβάλατε κόπο και αφιερώσατε χρόνο προκειμένου να ανταποκριθείτε στις απαιτήσεις των σπουδών σας. Κι όσο για εμάς, γνωρίζω καλά πως το διδακτικό και επιστημονικό δυναμικό των Προγραμμάτων μας κατέβαλε, όπως πάντοτε κάνει, κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να φέρει σε πέρας με επιτυχία το έργο του δασκάλου, του μαΐστορα, να καταρτίσει τους μαθητευόμενούς του. Σκοπός μας είναι να έχετε εξοπλιστεί με όσα θα σας επιτρέψουν, συν τω χρόνῳ, να χαράξετε νέα μονοπάτια, καινούργιες κατευθύνσεις και να θέσετε ερωτήματα που θα σας φέρουν στην πρωτοπορία των γνωστικών πεδίων της Ιστορίας, της

Αρχαιολογίας και της Ιστορίας της Τέχνης, αναδεικνύοντάς σας τελικά καλύτερες και καλύτερους από εμάς.

Δεν θέλω να ολοκληρώσω τούτο τον σύντομο χαιρετισμό πριν σημειώσω εμφατικά, πως πέρα από τις γνώσεις και την επιστημοσύνη που αποκτήσατε, ευελπιστώ πως τα χρόνια της μαθητείας κοντά μας συνέβαλαν στην περαιτέρω πνευματική και ηθική καλλιέργειά σας, που συνιστά μείζον ζητούμενο της κοινωνίας μας. Γιατί ένας γιατρός χωρίς καλοσύνη, ένας αρχιτέκτονας χωρίς ενσυναίσθηση, ένας πολιτικός χωρίς ηθικές αναστολές, ένας καλλιτέχνης χωρίς ευγνωμοσύνη, κάθε ακαλλιέργητος πτυχιούχος, οποιοσδήποτε άνθρωπος χωρίς συμπόνια, είναι επικίνδυνος και καταστροφικός, συχνά μάλιστα δυστυχισμένος.

Η σπουδή όμως στις ανθρωπιστικές επιστήμες, όσο και αν η μορφωτική και πολιτισμική ακτινοβολία τους έχει επικίνδυνα θαμπώσει στις μέρες μας, είναι τούτη που συνιστά ένα ολοένα πιο σπάνιο και επομένως πολύτιμο και συνάμα δυσαναπλήρωτο εφόδιο εκείνων, που θέλουν και είναι σε θέση να κάνουν την κοινωνία μας πιο ανθρώπινη. Οι Ανθρωπιστικές Επιστήμες δεν είναι μόνο πεδίο έρευνας· είναι στάση ζωής.

Με την ελπίδα και την προσδοκία πως αποχαιρετιόμαστε προσωρινά, και ότι με πολλές και πολλούς από εσάς κάπου παρακάτω θα συναντηθούμε ξανά, σας συγχαίρω για όσα έως σήμερα κατακτήσατε και σας εύχομαι καλή προκοπή στην προσωπική, στην επαγγελματική ή την ακαδημαϊκή ζωή σας.

Να είναι οι δρόμοι σας ανοιχτοί κι οι θάλασσές σας καλοτάξιδες!